

דהיינו, שלא יתחיל להסתפק ממנו בשבת, משום איסור מוקצה, כיון שהיתה התבואה מאוחסנת באוצר.

והך מתניתין, מני — רבי יהודה היא, דאית ליה לאיסור מוקצה גם בדבר הראוי למאכל אדם, אם הקצהו מדעתו, בכך שלא היתה דעתו בכניסת השבת לאכול ממנו.

ושמואל אמר: הכי פירושה דמתניתין: מפנין ארבע וחמש, ונקט התנא האי לישנא, כדאמרי אינשי, שבתחלה אומרים מספר קטן, וחוזרים ואומרים מספר גדול.

קכז-א

אבל, ואי בעי שזקוק ליותר מארבע וחמש — אפילו טובא נמי רשאי לפנות, ולא כרב חסדא דחייש לטירחא.

ומאי קאמר "אבל לא את האוצר"? היינו שלא יגמור לפנותו כולו, דלמא אתי לאשוויי גומות. [הב"ח לא גרס תיבות אלו].

אבל אתחולי מתחיל להסתפק מהאוצר בשבת.

ומתניתין מני — רבי שמעון היא, דלית ליה איסור מוקצה כמה שמקצה האדם מדעתו, בדבר הראוי לאכילה.

תנו רבנן: אין מתחילין באוצר תחלה, משום איסור מוקצה [ר"ן]. ולמאי דקיימא לן כרבי שמעון דלית ליה מוקצה טעמא דאסור הוא או משום טרחא, או משום עובדין דחול [ב"י וב"ח סי' של"ג].

אבל עושה בו שביל כדי שיכנס ויצא.

וקא סלקא דעתין שנוטל את התבואה או את התבן בידו כדי לעשות לו שביל.

ותמהינן: כיצד הוא עושה בו שביל בידיו? והא אמרת כי אין מתחילין לפנות אוצר בשבת משום שהתבן או התבואה שבו הם מוקצה?

ומבארין: הכי קאמר: עושה בו שביל, על ידי שמפנה ברגליו, בדרך הליכתו בכניסתו וביציאתו, דהוי טלטול מן הצד, המותר בשבת.

[ולפי ביאור החזון איש אין טעם ההיתר בכך שמפנהו ברגלו ולא בידו, כי גם טלטול בגופו חשיב טלטול, אלא מטעם שמפנהו בדרך הילוכו, ולא בצורה ישירה].

תנו רבנן: תבואה שהיא צבורה, שודאי הוקצתה לאוצר, הרי בזמן שהתחיל בה להסתפק ממנה לאכילה מערב שבת — מותר להסתפק ממנה גם בשבת.

ואם לאו, שלא התחיל להסתפק ממנה ערב שבת — אסור להסתפק ממנה בשבת, דברי רבי שמעון.

ורבי אחא מתיר.

ותמהינן: כלפי לייא? להיכן פונה המימרא הזו? שהרי בכל מקום רבי שמעון לית ליה מוקצה, ואילו כאן זה להיפך, שרבי שמעון הוא המחמיר במוקצה.

ומשנינן: אלא, אימא הכי: אסור להסתפק ממנה בשבת, דברי רבי אחא. שהוא זה שאוסר.

ורבי שמעון מתיר, כשיטתו דלית ליה מוקצה.

תנא: כמה הוא שיעור תבואה צבורה, הנחשבת כמי שהוקצתה לאוצר, שנאמר